

ΑΤΤΙΚΗ ΙΡΙΣ

ΕΤΟΣ Β'.

Ἀθήναι, τῆ 15 Φεβρουαρίου 1899.

ΑΡΙΘ. 2.

Ἀπὸ τὰ «Παράπονα»

ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ

ΘΕΛΩ...

Θέλω δική μου νὰ δὲ κάμω
Καί 'ς τὴ σκληρὴ μου κι' ἄγρια πάλιν
Καλόγνωμο καὶ δουλωμένο
Νὰ γύρης τὸ κεφάλιν.

Θέλω δική μου νὰ δὲ κάμω,
Δικὴ μου, ὦ δύστροπη κοπέλλα.
Νὰ μὴ γελάσῃ ὁ κόσμος αὔριο
Μὲ τὴ δική μου τρέλλα.

Θέλω δική μου νὰ δὲ κάμω.
Κι' ὅταν ἡ μέθη μᾶς ναρκώσῃ
Ἔ, τότε ὁ Δαίμων τὰ φτερά του
Ἐ τοὺς δυὸ μας ἄς ἀπλώσῃ!

ΓΥΡΕ ΤΑ ΜΑΤΙΑ...

Ἐγὼ ὑπόφερα γιὰ σένα
Μὲ πόνο ὑπόφερα βαθύ,
Κ' ἔχει τὸ στῆθος μου σὲ δάκρυ
Καὶ μαύρη φλόγ' ἀναλυθῆ.

Ἐγὼ ὑπόφερα γιὰ σένα
Ἄν καὶ τ' ἀχειλί μου σιωπῆ,
Κ' εἶνε περιψῆφο τὸ στῆθος
Ποῦ δβύνει ὀλοένα κι' ἀγαπῆ.

Ἐγὼ ὑπόφερα γιὰ σένα,
Κι' ἂν δὲν μπορῆς 'ς τὸν οὐρανὸ
Ν' ἀνυψωθῆς μαζί μου, γύρε,
Γύρε τὰ μάτια ὅταν περνῶ...

Τ' ΑΗΔΟΝΙΑ

Ψάλλουν τὸ θράδιν δυὸ ἀηδόνια
Ἐ τοῦ κήπου μου τὴ σιγαλιά,
Τῶνα σὲ μαῦρο κυπαρίσσι
Καὶ τ' ἄλλο 'ς ἄσπρη ἀμυγδαλιά.

Καὶ ψάλλει τῶνα 'ς τὰ κλαριά της
Τοῦ πόθου τ' ἄδοξα φιλιὰ,
Καὶ γλυκοσκάζουν τὰ μπομπούκια
Ἐ τὴ μαγευμένη του λαλιά.

Καὶ τ' ἄλλο κλαίει 'ς τὸ κυπαρίσσι
Τοῦ πόθου τ' ἄπιστα φιλιὰ,
Καὶ 'ς τὸ πικρὸ του μοιρολόι
Βογκοῦν καὶ τρίζουν τὰ κλαριά...

Γ. Θ. Σαγιαξῆς.

Ο ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ ΓΙΑΝΝΗΚΩΣΤΑΣ

Πολλὰς πικρίας, εἶνε ἀληθές, μᾶς ἐπότισεν ὁ πόλεμος. Δὲν ὑπῆρξεν ὁμῶς ὀλιγώτερον πικρὸν τὸ ποτήριον τῶν ἀπογοητεύσεων, τὰς ὁποίας ἐδοκιμάσαμεν εἰς τὰ ἐπακολουθήσαντα τοῦτον γεγονότα. Ἠλπίσαμεν πρὸς στιγμὴν ὅλοι, ὅτι τὸ πάθημα θὰ μᾶς ἐγένετο μάθημα ἐπωφελές πρὸς ἠθικὴν ἀναγέννησιν, ἀναδιοργάνωσιν καὶ νέον πολιτικὸν βίον. Τὰ ἀποκαλυφθέντα κακά, αἱ τόσαι ἐλλείψεις μας ἐνομιζόμεν ὅτι θὰ ἐγένοντο ἀφορμὴ νὰ μελετήσωμεν μετὰ περισσοτέρας στοργῆς πρὸς τὴν μεγάλην μητέρα μας, τὴν πατρίδα, τὰ αἷτια τοῦ κακοῦ καὶ νὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν διόρθωσίν των. Τὸ παράδειγμα ἄλλων ἔθνων, εἰς τὰ ὁποία ἀνάλογα ἀτυχήματα ἐχρησίμευσαν εἰς ἀνόρθωσιν, μᾶς ἐνεθάρρυνε εἰς τὴν ἐλπίδα μας ταύτην. Ἀτυχῶς μέχρι τοῦδε οὐδὲν τοιοῦτον συνέβη. Ἐχάσαμεν τὴν ψυχολογικὴν στιγμὴν. Καὶ εἰς ὅλους εἶνε γνωστὸν τί ἀξίζει αὕτη. Ἀμὰ παρέλθη δυσκόλως ἐπιτυγχάνονται σωτήρια μεταρρυθμίσεις, διότι εὐρίσκουν καιρὸν καὶ μέσα οἱ ἔνεκα διαφορῶν συμφερόντων ἀντιδρώντες κατ' αὐτῶν νὰ τὰς ματαιώσωσι. Ἡ δὲ ψυχολογικὴ στιγμὴ ἦτο ἡ ἀμέσως ἐπακολουθήσασα μετὰ τὸν πόλεμον ἐποχὴ, ὅτε ὡς ἐκ τοῦ προσφάτου τῶν γεγονότων, ὡς ἐκ τῆς γενικῆς καταπλήξεως καὶ τῆς ἐξεγέρσεως τῆς κοινῆς γνώμης, θὰ ἐπετυγχάνοντο ἀκόπως αὗται. Παρῆλθεν ὁμῶς ἄγονος τόσος καιρὸς καὶ τώρα εὐρισκόμεθα ὑπὸ τὴν ἐποψίν αὐτὴν εἰς χεῖρονα ἢ πρὸ τοῦ πολέμου θέσιν, ἔχοντες ἐπὶ πλέον εἰς τὸ παθητικὸν μας ὅλας τὰς γνωστάς του συνεπειάς, τὸν ἠθικὸν μας ἐξευτελισμὸν, καὶ τὴν μείωσιν τῆς ἐπιρροῆς μας καὶ χαλάρωσιν τῶν δεσμῶν μας πρὸς τὸν ἔξω Ἑλληνισμὸν.

Ἀπελπιστικώτερον πάντων τούτων διαθέτουσι τὴν ψυχὴν τὰ τόσα γενόμενα ἀδικήματα μετὰ τὸν πόλεμον, πρὸς ἐκείνους, — τοὺς τόσον ὀλίγους ἀτυχῶς, — οἵτινες ὅπωςδὴποτε ἐξετέλεσαν εὐόρκως τὸ καθήκον των. Ἐνῶ σωρεῖαν προβιβασμῶν ἐπηκολούθησαν τοῦτον, ὥσει νὰ εἴχωμεν ἄρη τὴν ἐνδοξοτέραν τῶν νικῶν, δὲν ἐλήφθη φροντὴς τουλάχιστον, ὅπως μεταξὺ αὐτῶν κατὰ πρῶτον λόγον καὶ κυρίως λησθῶσιν ὑπ' ὄψιν καὶ ἀπονεμηθῆ ἡ ἀμοιβὴ εἰς ἐκείνους, οἵτινες πράγματι διεκρίθησαν κατ' αὐτὸν καὶ διέσωσαν κατὰ τι τὴν τιμὴν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ὄπλων της, ἀποπλύναντες τὸν ῥύπον τῶν λοιπῶν. Εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχε ἐγένοντο αἱ ἑκατοντάδες τῶν προβιβασμῶν κατὰ σειρὰν ἀρχαιότητος, — καθ' ἣν στιγμὴν ἡ νικητρία Τουρκία τόσον φειδωλῆ ὑπῆρξεν εἰς τοιοῦτους, — καὶ παρέστημεν πρὸ τοῦ κωμικοῦ ἀληθοῦς θεάματος νὰ προάγωνται ἀξιώματικοὶ παραπεμπόμενοι ἐξ ἄλλου νὰ δικασθῶσιν ἐπὶ ἀνεπαρκείᾳ τὴν ἐπομένην. Ἡ δὲ διατυμπανισθεῖσα ἐκκαθάρσις τοῦ στρατεύματος καὶ ἡ τιμωρία τῶν δειλῶν καὶ ῥιψασπίδων γνωρίζομεν πάντες καθ' ὅποιον τρόπον οἰκτρὸν καὶ γελοῖον διεξήχθη. Ἀλλ' ἔθνος τὸ ὅποιον δὲν τιμωρεῖ τοὺς ἀξίους παιδείσεως καὶ δὲν γερραίνει τοὺς προσεγγόντας αὐτῶ τὴν πολυτιμωτάτην

τῶν ὑπηρεσιῶν δὲν δεικνύει καθαρά, ὅτι δὲν θέλει πλέον νὰ ζῆση :

Εἷς ἐκ τῶν μᾶλλον διακριθέντων κατὰ τὸν ἀτυχή μας πόλεμον, ἀλλὰ καὶ ὁ μᾶλλον διὰ τοῦτο ἀκριβῶς φαίνεται ἀδικηθεὶς, ὑπῆρξεν ἀναντιρρήτως ὁ συνταγματάρχης κ. Ν. Γιαννικώστας. Μετὰ χαρᾶς δὲ παρέχοντες εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας συνοπτικὴν, ἀλλ' ἐξ ἐπισήμων πηγῶν εἰλημμένην τῆς δράσεως αὐτοῦ περιγραφὴν, ἐπιτελοῦντες τοιοῦτοτρόπως καθήκον δικαιοσύνης πρὸς τὸν τῶν διακριθέντων ἀξιοματικόν. Διότι σὺν τοῖς ἄλλοις ὁ συνταγματάρχης Γιαννικώστας, ἄπλους καὶ μετρίωφρον ἐκ φύσεως, ὅπως εἶνε πάντοτε ὁ πραγματικῆς ἀξίας ἄνθρωπος, δὲν ἐπεδίωξε νὰ διασαλίση ἀπανταχοῦ τὰς ὑπηρεσίας του, ἀρκεσθεὶς εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῆς ἰδίας συνειδήσεως, ὅτι ἐξετέλεσεν ἀπαρεγκλίτως τὸ πρὸς τὴν πατρίδα καθήκον του. Ἡ ἀδέκατος ὅμως ἱστορία μίαν ἡμέραν δὲν δύναται ἢ νὰ θέσῃ ἕκαστον εἰς τὴν ἀρμοζούσαν αὐτῶν θέσιν, καταρρίπτουσα τὰ εἰδῶλα, τὰ ὅποια ἀνῆγειρεν ἢ στιγμιαία ἐξαφίς καὶ ἀνυψούσα ἐπὶ τοῦ στηλοβάτου τῆς ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης τοὺς πράγματι ἀξίους αὐτῆς.

* *

Ὁ συνταγματάρχης Ν. Γιαννικώστας εἶνε υἱὸς τοῦ ἀγωνιστοῦ καὶ ὑποστράτηγου τῆς ἐνεργοῦ φάλαγγος Ἰωάννου Γιαννικώστας Ἡπειρώτου. Ἀντὶ πάσης ἄλλης πληροφορίας περὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ὑποστράτηγου κατὰ τὸν ἱερόν τῆς παλληγιγενεσίας ἀγῶνα, δημοσιεύομεν τὸ κατωτέρω παρὰ τῆς οἰκογενεῖας σωζόμενον πολυτιμώτατον ἐγγράφον, αὐτόγραφον τοῦ στρατηγοῦ Τσοῦρτζ, Ἰταλιστὶ γεγραμμένον καὶ φέρον τὴν σφραγίδα καὶ τὴν ὑπογραφήν του, ἔχον δὲ ἐν ἀκριβεῖ μεταφράσει ὡς ἐξῆς :

Πιστοποιητικόν

Ναύπλιον, 27 Νοεμβρίου 1834.

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ κομιστοῦ, πενταχοσιάρχου Ἰ. Γιαννικώστας Ἡπειρώτου, ἐγὼ ὁ ὑπογεγραμμένος πιστοποιῶ τὰ ἐξῆς, ὅτι οὗτος ὑπηρετήσας μετὰ μεγάλης τιμῆς, ζήλου καὶ δραστηριότητος ἐπὶ ἐπτὰ ἔτη καὶ πλέον ὑπὸ τὰς διαταγὰς μου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Μεγάλης Βρετανίας εἰς τὸ πρῶτον σῆνταγμα τοῦ ἐξ Ἑλληνῶν ἐλαφροῦ Πεζικοῦ.

Ἀκολούθως ἀρρομένου τοῦ πολέμου τῆς χειραφεσίας τῆς Ἑλλάδος ἔλαβε ἄλλιν ὄτιος τὰ ὅπλα μαχόμενος πύργου διὰ τὴν ἱερὰν ὑπόθεσιν τῆς πατρίδος του καὶ εἰς ὅλιαν σχεδὸν τὰς μάχας τῆς, ὅπου ἔλαβεν ἑπτὰ πληγὰς. Κατὰ τὰ τελευταῖα τρία ἔτη τοῦ πολέμου ὑπηρετήσας ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς μου καὶ διεκρίθη τὰ μέγιστα, ἰδίως εἰς τὴν ἄλωσιν τῆς Βορείτης, Μακρονόρας, κ.λπ. κ.λπ. κ.λπ.

Εἰς πίστωσιν ὧτων τούτων καὶ πρὸς τιμῆν τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὸσον διακεκριμένον ἀξιοματικόν μου ἀφίμῃ τὸ παρὸν πιστοποιητικόν ὑπογεγραμμένον καὶ σφραγισμένον.

(Τ. Σ.) (Ἵπογρ.) **Ρ. Τσοῦρτζ** ὑποστράτηγος
τέως ἀριστράτηγος τῆς Ἑλλάδος.

* *

Τοιοῦτου πατρὸς ἀξίος υἱὸς ἐδείχθη ὁ συνταγματάρχης Ν. Γιαννικώστας. Ἡ ὅλη ἐν τῷ πολέμῳ δρᾶσις του κατέδειξε τὸν γενναῖον τούτον στρατιώτην, τὸν ἀληθῶς τιμήσαντα τὰ Ἑλληνικὰ ὅπλα καὶ συνεχίσαντα τὸ παρελθὸν πρὸς τὸ μέλλον, ὡς τὸν φωτεινότερον ἀστέρα τὸν

καταυγάσαντα τὰς μαῦρας αὐτὰς σελίδας τῆς ἐνδόξου ἱστορίας τοῦ ἔθνους. Ἀοκνος καὶ φιλότιμος εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ἐδείξεν ὅτι συναισθάνεται τὸ βῆρος τῆς εὐθύνης, ἢ ἀνελάμβανε καὶ τὸ ὄψος τῆς ἐντολῆς, ἢ ἢ πατρὸς ἐνεπιστεύεσθε αὐτῷ. Ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου 1897, ὅποτε ἀνελάμβανε τὴν διοίκησιν τῶν στρατευμάτων τοῦ 3ου τομέως τῆς ὀροθετικῆς γραμμῆς, οἱ ὑπ' αὐτὸν ἀξιοματικοὶ καὶ στρατιῶται ἀντελήφθησαν τῆς ἱκανότητος καὶ δραστηριότητος τοῦ διοικητοῦ των. Μελετᾷ ἐπανειλημμένως τὸ ἔδαφος, πειεῖται λεπτομερεῖς ἀναγνώσεις, ἐργάζεται διαρκῶς, καταστρώνει τὰ σχέδια τῆς πολεμικῆς του ἐνεργείας καὶ ἐκδίδει τὰς δύο γνωστάς διαταγὰς μίαν περὶ σχεδίου ἐπιθέσεως καὶ ἑτέραν περὶ ἀμύνης. Τὰ σχέδια ταῦτα διδούσιν ἀκριβῆ ἰδέαν τῆς προβλεπτικότητος, τῆς νοημοσύνης καὶ τῆς πολεμικῆς δεινότητος τοῦ Γιαννικώστας. Ταῦτα δὲ συνδυάζομενα πρὸς τὰς κατόπιν σκέψεις, προτάσεις καὶ πράξεις του συνιστῶσι τὸν ἀληθῆ ἔργατην, τὸν πραγματικῆν ὑποστηρικτὴν τῆς ἐθνικῆς τιμῆς, τὸν ἐν Ρεβενίῳ καὶ Βελεστίῳ δοξάσαντα τὰ Ἑλληνικὰ ὅπλα. Δυστυχῶς τὰ σχέδια ταῦτα καὶ αἱ προτάσεις του δὲν εἰσηκούσθησαν παρὰ τοῦ τότε ἀρχηγοῦ Μακρῆ. «Προεξοφλεῖ τὰς σκέψεις τοῦ ἀρχηγείου» τῷ ἀπήνησαν. Σκέψεις, αἰτινες δὲν εἶδον τὸ φῶς τῆς ἡμέρας. Μόλις δὲ τῆ 9 Ἀπριλίου ἐξετιμήθησαν αἱ προτάσεις Γιαννικώστας ὑπὸ τοῦ ἐπιτελείου τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγοῦ, τοῦ Διαδόχου, καὶ ἐπὶ τῇ βᾶσει αὐτῶν κατὰ πόδας καθηρτίζετο τὸ σχέδιον τῆς ἐπιθέσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ. Ἄλλ' ἤτο πλέον ἄργα τότε.

Ἡ ἀπάντησις αὕτη τοῦ ἀρχηγείου δὲν ἀπεθάρρυνε τὸν Γιαννικώσταν, ἀλλ' ἐξηκολούθησε, προσηλωμένος εἰς τὰς πεποιθήσεις του, νὰ ὀχυρώῃ τὴν γραμμὴν, νὰ κατασκευάσῃ τὰς ἀπαραιτήτους πρὸς ἀνάβασιν τοῦ πυροβολικοῦ ὁδοῦς, νὰ διαθέτῃ καταλλήλως τὰ στρατεύματά του, ὅτε τοποθετηθέντος εἰς Τσίτιον τοῦ 3ου πυροβολικοῦ Συντάγματος, ὁ διοικητὴς αὐτοῦ συνταγματάρχης κ. Κ. Σμολενσκῆς τυγχάνων ἀρχαιότερος τοῦ Γιαννικώστας, ἀνέλαβε τὴν διοίκησιν τοῦ 3ου τομέως. Ὁ δὲ Γιαννικώστας διωρίσθη διοικητὴς τῶν ἐν Ρεβενίῳ στρατευμάτων καὶ ἀνετίθη αὐτῷ ἡ ἀμύνη τῆς γραμμῆς ἀπὸ Κούτρας μέχρι Σιδηροπόλου, τοῦ τμήματος δηλαδὴ ἐκείνου, ὅπερ σελίδα ἐξαίρετικὴν καὶ μοναδικὴν κατέλαβεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἔθνους. Δύο τάγματα, εἰς λόγος εὐζῶνων καὶ δύο πεδινὰ πυροβολαρχίαι προωρίζοντο διὰ τὸ Ρεβένι. Ἡ δύναμις ἦτο ἀνεπαρκῆς βεβαίως, διὰ τὴν σπουδαιότητα τῆς θέσεως. Ἄλλ' εἰς μάτην ζητεῖ ἐνισχύσεις. Τοῦ ἀρνούναι διαρρήδην. Τοῦτο μόνον κατόπιν κατενόηθη. Τὴν ἀνεπάρκειαν τῆς δυνάμεως ἀποφασίζει ν' ἀναπλήρῃσιν κατὰ τὸ ἐνδὸν διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν μέσων ἀμύνης. Κατασκευάζει τρεῖς σειρὰς διαδοχικὰς ὀχυρωματικῶν ἔργων ἐν τῷ πεδίῳ Ρεβενίου, ὁδὸν πρὸς ἀνάβασιν πυροβόλων εἰς Σκαλοσάραν, ἀντιζῆλον ἰσόμαχον τῆς καταγραμμένης Βίγλας, ξηρολιθίας ἐπὶ τῶν διαφόρων κορυφογραμμῶν καὶ μελετᾷ καὶ συνδυάζει τὰ πάντα.

Ἡ 6η Ἀπριλίου ἡμέρα τῶν Βαίων καὶ αἱ 7η, 8η, 9η, 10η καὶ 11η ἰδίῳ μηνός, ἐπεβεβαίωσαν ἐν Ρεβενίῳ τὰς πεποιθήσεις τοῦ Γιαννικώστας. Φαιδρύνεται ὁ γενναῖος Συνταγματάρχης, ἀγάλλεται τὸ ὑπ' αὐτὸν σῆνταγμα, βλέπον ὅποια λαμπρὰ κατορθώματα εἶχεν ἐξασφαλίσαι ἢ προσωποποιήσαι τὸν διοικητοῦ του. Ἐπιτίθενται οἱ Τούρκοι ἐπὶ ἐπτὰ ἡδὴ ἡμέρας, λυσσῶσι, μαίνονται, ἀλλὰ τὰ στέρνα τῶν ἀνδρῶν του δὲν πεσοῦνται. Ἰσταται ἀκλόνητος ὁ Γιαννικώστας, ἀψηφεῖ τὰς βομβούσας σφαίρας, σαρκαίνει τοὺς Τούρκους μὴ δυναμένους μίαν κἂν σφαῖραν νὰ ριφύσιν κατ' αὐτοῦ. Ἦτον ἐξοχος ὁ ἦρος συνταγμα-

τάρχης τὰς ὥρας τῆς μάχης διοικῶν καὶ μαχόμενος καὶ ἐκτιθέμενος καὶ ἐνθαρρύνων τοὺς ὑπ' αὐτὸν μὲ εὐφυλίαν ἀναμυησκοῦσαν τοὺς ἀνδρας τῆς σθεσθεσίας γενεᾶς τοῦ εἰκοσι ἕνα. Ἦλθε τέλος καὶ ὁ ταξίαρχος κ. Σμολενσκῆς μετὰ τεσσάρων ταγματῶν καὶ μιᾶς πεδινῆς πυροβολαρχίας. Ἀνεγνωρίσθη λοιπὸν τὸ δίκαιον τοῦ Γιαννικώστα ζητούντος ἐξ ἀρχῆς ἐνισχύσεις. Καὶ ἐν Ρεβενίῳ νικῶμεν περιφανέστατα. Ἐπὶ τέλους διατάσσεται τῇ πρωίᾳ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου ἡ ἀκατάληπτος δι' αὐτοὺς ὑποχώρησις. Φεύγει ὁ ταξίαρχος μετὰ τὸ πυροβολικόν, ἀλλ' ὁ Γιαννικώστας μένει ἐπὶ τοῦ ὑψώματος τοῦ Χάνι Ρεβενίου. Συγκρατεῖ καὶ ἐνθαρρύνει τοὺς ἀνδρας αὐτοῦ. Σφουρίζουσιν αἱ ὀμοβροντῆται τῶν πυροβολείων Βίγλας περὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ Γιαννικώστα καὶ τοῦ ὑπασπιστοῦ. Οἱ ἀνδρες κλονίζονται, διαποροῦσιν ἐπὶ τῇ ἀδικοιογήτῳ ὑποχώρησιν ἐκ Ρεβενίου, ἔχουσιν ἀνάγκη ἠθικῆς ὑποστηρίξεως, ταύτην δὲ μόνον παρὰ τοῦ διοικητοῦ αὐτῶν ἀντλοῦσι. Καρρωμένοι μένει ὁ Γιαννικώστας ἐκεῖ μέχρι τοῦ τελευταίου στρατιώτου! Ἀναπηδᾷ ὁ ἵππος, χρεμετίζει, πτοεῖται ἐκ τοῦ δαιμονίου πυρὸς τῆς στιγμῆς ἐκείνης, ἐκ τῶν αὐλακούσων τὸ ἔδαφος ὀβίδων. Ἀδιάφορον! Τὸ ὑψηλὸν καθήκον ὑπὲρ πάν ἄλλο! Ἡ στιγμὴ ἱερὰ. Ῥίπτει τὸ τελευταῖον βλέμμα πρὸς τὴν Βίγλαν, ὑβρίζει ἐκ λύσσης καταγανακτισμένος, περίλυπος. Ἐπὶ τέλους ἀπέρχεται μετὰ τῆς δεξιάς πτέρυγος. Οἱ Τούρκοι ὅμως μεθ' ὅλην τὴν ὑποχώρησιν δὲν προχωροῦν. Οὐδέποτε ἐφαντάζοντο, ὅτι τὰ γενναῖα καὶ νικῶντα στρατεύματα θὰ ὑπεχώρουν πραγματικῶς. Ἀλλὰ τοιαύτη ἡ διαταγὴ! Φθάνει τέλος ὁ Γιαννικώστας εἰς Φάρσαλα ἔνθα συννητήθη μετὰ τοῦ πρό πολλῶν ὠρῶν ἐκεῖ ἀναμένοντος κ. Ταξίαρχου.

Τὴν 15 Ἀπριλίου, διαταγῇ τοῦ Διαδόχου, ὁ Γιαννικώστας μεταβαίνει εἰς Βελεστίον μετὰ τοῦ γενναίου Συντάγματός του. Τὴν 18 δὲ ὁ στρατὸς τοῦ Βελεστίνου εὐρίσκειτο εἰς τάξιν μάχης. Ἐπτὰ λυσσῶδεις ἐπιθέσεις ὁ Τούρκικος στρατὸς ἐπιχειρεῖ ματαίως κατὰ τῶν ἡρώων τοῦ Βελεστίνου. Δύο ἴλαι τουρκικαὶ ἀνατρέπονται καὶ θάπτονται ἐκεῖ. Καταστροφή, πανολεθρία τῶν ἔχθρῶν. Φοβερὰ τὰ φρονικὰ ἀποτελέσματα τῆς μάχης ἐκείνης, εἰς δισηλίους ὑπολογίζονται οἱ τεθέντες ἐκτὸς μάχης. Ἡ νίκη ἦτο πλήρης. Καὶ ὑποχωρεῖ ὁ Τούρκικος στρατός. Φεύγει προτροπᾶδην ἢ μαυρίλα τοῦ κάμπου Ντίμπεγγλὶ ἐκ Κόνιαρι καὶ Ριζομύλου καὶ περισυλλέγεται μετὰ τέσσαρας ὥρας μακρὰν εἰς Γκερλί. Ἡμέρα ἀξιοσημείωτος ἡ 18 Ἀπριλίου, ἡμέρα δόξης, ἡμέρα ἀναστάσεως τῆς κατασπυλωθείσης ἐθνικῆς τιμῆς. Ὁ συνταγματάρχης πρῶτος ἐπισκέπτεται τὴν πρώτην γραμμὴν. Καὶ ὁ ταξίαρχος Σμολενσκῆς, καὶ ὁ Γιαννικώστας καὶ ὁ Ρέγκλης κοινοποιοῦσιν ὑπερήφανοι πρὸς τὰ ὑπ' αὐτοὺς στρατεύματα τὸ τηλεγράφημα τῆς Κυβερνήσεως ἐκφράζον τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ ἔθνους. Ἀληθῶς ἦσαν εὐεργεταί τοῦ ἔθνους οἱ ἀνδρες τοῦ Βελεστίνου. Ἦσαν οἱ σωτήρες τῆς τραθείας φιλοτιμίας του, τῆς κηλδοθείσης δόξης, τῆς τιμῆς του.

Ἀνασυντάσσονται, ἐνισχύονται οἱ Τούρκοι ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας καὶ τὴν 23 Ἀπριλίου ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἐπιθεσις βιαιοτέρα. Προσβάλλεται ἤδη τὸ ἀριστερόν πλευρόν, ὅπερ οἱ Τούρκοι προσπαθοῦν νὰ διασπάσουν. Ἄπαξ, δις, τρίς, πεντάκις ἐφορῶσι κατὰ τοῦ πλευροῦ, ὅπερ τέλος κάμπτεται ὀλίγον. Ἀλλ' ὁ Γιαννικώστας προτείνει καὶ ὁ ταξίαρχος διατάσσει τὸ ὑπὸ τὸν ταγματάρχην Κοψιδαν τάγμα καὶ ἀποκρούεται ἡ ἐφοδος τῶν Τούρκων. Σταματῶνται οἱ Τούρκοι ἐκεῖ καὶ ὑποστηρίζεται τὸ λοιπὸν στρατεύμα, τὸ ὁποῖον ὑπεχώρει εἰς Ἀλμυρὸν.

Ἐκεῖ ἐν Ἀλμυρῷ συγκρατεῖ καὶ ἐνθαρρύνει πάλιν τὸ κλονισθὲν ἠθικὸν τῶν ἀνδρῶν ὁ Γιαννικώστας. Ἄλλ' οἱ Τούρκοι δὲν ἐτόλμησαν νὰ προσβάλλωσιν ἐκεῖ. Τὴν 6 δὲ Μαΐου, ἠγούμενος τοῦ ἐνδόξου αὐτοῦ 8ου Συντάγματος, μεταβαίνει εἰς Στυλίδα. Ὁ ταξίαρχος πληροφορηθεὶς πτώσιν τῆς Δερβῆν Φούρκας καὶ τὴν ἀπειλὴν τῆς Ἀκαμίας, ἀναχωρεῖ πρὸς τὴν Ἀλαμάναν. Δὲν ἐγκαταλείπει διαταγὴν πρὸς τὸν Γιαννικώσταν. Ἡ Ἀκαμία πανταχόθεν μαρτυρεῖται, ὅτι κατελήθη ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ. Κλείεται ἡ ὁδὸς τοῦ Γιαννικώστα ὀφείλοντος νὰ μεταβῆ εἰς Σαρμουσακλή κατὰ προηγουμένην διαταγὴν τοῦ Ταξίαρχου Σμολενσκῆ. Δὲν ἀποδελεῖξ ὅμως. «Ἐμπρός, λέγων, διὰ τῆς Λόγγης θὰ ανοίξωμεν τὸν δρόμον παιδιὰ.» καὶ ἀναχωρεῖ. Εὐτυχῶς ἀνεῦ ἐπισοδίου τινός, καθόσον ἡ ἀνακωχὴ ἐγένετο εἰς Ἰμίρμπην, ἔνθα φθάνει τὴν 11ην ὠραν τῆς νυκτός.

Αὕτη ἐν γενικοτάταις γραμμαῖς ἡ ἐνδοξὸς δρᾶσις τοῦ ἡρωικοῦ Συνταγματάρχου, ἀξίου υἱοῦ τοῦ ἐνδόξου πατρὸς του, συνεχίσαντος τὰς οἰκογενειακάς του παραδόσεις καὶ αὐταἱ αἱ ὑπηρεσίαι, αἰτινες ἀποτελοῦσι τίτλους ἀναφαίρετους ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης.

Δ. Φραγκόπουλος.

ΣΤΥΓΜΑΙ ΑΔΗΜΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΡΑΙΦΝΟΥΣ ΠΑΤΡΙΩΤΙΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΟΣ ΔΕΣΜΩΤΟΥ

Ἐσπεράν τινὰ θερινὴν τοῦ ἔτους 1889 ὁ πολυπαθὴς Ν. Γ. Φιλιππίδης, ἐξηνητημένος ἐκ τῶν τολαιπωρῶν μακρὰς καθείρξεως καὶ τοῦ θερμοτάτου ἀνέμου τῆς Σαχάρας, τοῦ ἀποξηραίνοντος τὸν λάρυγγα καὶ καθιστῶντος ἀγωνιῶδη τὴν ἀναπνοήν, διελογίζετο ἐν τῇ εἰρκτῇ του τὸ ἀγγίστροφον τῆς τύχης. «Πρὸ τριῶν ἐτῶν», ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, ἐλεύθερος ἀνέπνευεν τὰς μυρῆσας αἴρας τῆς ποθητῆς μοι πατρίδος, Ἑλλάδος· πνευματικὸς σκαπανεὺς προωδοποῖον ἐν τῇ δούλῃ Ἑλλάδι τὰς ἐθνικὰς τρίβους, δι' ὧν αἱ μέλλουσαι γενεαὶ θὰ βαδίσωσιν ἀσφαλῶς πρὸς ἐπιτεύξιν μονίμου ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως. Ἦδη δέσμιος τολαιπωροῦμαι ἐν ταῖς φρικαλέαις τοῦ Μουρζοῦκ εἰρκταῖς, ἀναπνέων μετ' ἀγωνίας τὸν πνιγρὸν τῆς Σαχάρας ἀέρα.

«Τρί' ἀτελεύτητα ἔτη παρήλθον, ἀφ' ὅτου καθείρθη ἑνταῦθα πλὴν οὐδεμία παρήγορος εἰδησις ἐφθασεν εἰς τὰς ἀκοὰς μου ἐξ Ἑλλάδος... Καὶ ἴσως οὐτε ἤκουσεν οὐτε γινώσκει τις τῶν οἰκείων ἢ φίλων τοῦ εὐρίσκομαι ἢ τάλας ἄλλως θὰ ἡσθάνομην ἀνακούφισίν τινα, ἐλπίζων δραστηρίαν πρὸς ἀπαλλαγὴν μου ἐνεργείαν... Οὕτως εἶμαρτό μοι νὰ τελευτήσω ἐν τῇ αὐχμῶδι τῆς Ἀφρικῆς ἐρήμῳ καὶ μάλιστα ἐν δεσμοτηρίῳ ὡς ὁ ἔσχατος τῶν κακούργων.»

— Στεναγμὸς δὲ βαθὺς ἐξήλθε τοῦ κολλάζοντος ἐξ ὑπερμέτρου ὀδύνης στήθους τοῦ ἐθνομάρτυρος. Σκληρὸν νὰ εἶναι τις δέσμιος ὑπὸ ἀπηνῶν τῆς πατρίδος ἐχθρῶν ἐν ἀπωτάτῃ καὶ βαρβάρῳ χωρᾷ ἄνευ παραμυθίας τινός. Καὶ τοῦτο οὐκ ἐπὶ διέπραξεν ἐγκληματῆ ἀξιοποῖον πρὸς ἰδιοτελή σκοπὸν, ἀλλὰ διότι εἰργάζετο πνευματικῶς πρὸς βελτίωσιν τῆς μελλούσης γενεᾶς καὶ, κατ' ἀκολουθίαν, τῆς τύχης τῆς πατρίδος του.

Πλὴν εἰς τύραννον ἀπηνῆ καὶ αὐτὸ τὸ ἐκ τῆς φύσεως ἀπορρέον αἰσθημα τῆς πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπης, ἡ φιλοπατρία, ἀρκεῖ νὰ παράσῃ ὑπονοίας καὶ νὰ καταστήσῃ ἔνοχον στυγεροῦ κακούργηματος τὸν ἐμπορούμενον ὑπ' αὐτῆς.

«Φιλτάτη πατρίς», ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, «αὐτὸ ἦτο τὸ μόνον αἷτιον, οὐ ἕνεκα στενάχῳ ἦδὲ ἐν τῇ εἰρκτῇ ταύτῃ, ὅτι σὲ ἡγά-

πησα μέχρι λατρείας και αφιέρωσα την ψυχήν και τὸ σῶμα μου εἰς σέ.» Ἴσως οἱ αἰμοβόροι τύρανοί μου δὲν θ' ἀρκεσθῶσιν εἰς τὰ κατατρώχοντά με βιάσανα. Ἴσως ἀπαιτήσῃσι και αἷμα πρὸς ἀπότισιν τῆς ποιότητος μου Προθύμως, ὦ Πατρίς, προσφέρω τὴν ζωὴν μου ὀλοκαύτωμα εἰς τὸν ἱερόν σου βωμόν...

«Τύρανοι, μὴ νομίσητε ὅτι θ' ἀποσπάσητε τοῦ βαρυαλγούντος στήθους μου ἕνα κἄν στεναγμόν ἢ ὅτι θ' ἀναβλύσῃ ἐπὶ τῶν καταπεπονημένων ἐκ τῆς ἀυπνίας βλεφάρων μου ἐν δάκρυ ἐκ λυποψυχίας.

* Ἀν ἀισθάνομαι κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἄνιαν ἢ λύπην, τοῦτο δὲν προέρχεται ἐκ δειλίας, ἀλλὰ διότι δὲν ἐλπίζω, φιλότατη πατρίς, νὰ σ' ἐπανίδω πλέον...»

«Μόθων οὐκ ἄλλος ὑπερθεν

* Ἡ γὰρ πατρίς στερέσθαι.»

(Εὐριπ.)

«Ἀλλὰ θὰ βροντοφωνήσω πρὸ τῶν ἀπηνῶν μου δημίων, πρὶν ἢ ἀποπτῆ ἢ ψυχῇ μου...

«Ὅρη ὑψικάρηνα και χιονόβλητα, διαυγείς ρυάκων πηγαί, βουνὰ και ἄλση σύσχια, πεδιάδες σιτοφόροι, κοιλάδες εὐθαλεῖς, λειμῶνες χλοεροὶ και ἄνθηροί, ποταμοὶ και χεῖμαρροι ἀρδευταί, θάλασσα τοῦ Αἰγαίου σώτεια, ἢ τυράννουσ ὑπερόπτας καταποντίζουσα, ἢ ὡς φιλόστοργος μήτηρ περιπτυσσομένη τὴν βαθύκολπον πατρίδα μου Ἑλλάδα, και πάντες οἱ ἔμοι προσφιλεῖς, χαίρετε...»

Ἐνῶς δὲ ὁ δεσμώτης οὕτω διανοούμενος διετέλει ὑπὸ τὸ κράτος ψυχικῆς ρέμης, ἢ θεῖα πρόνοια εὐδοκεῖ νὰ ἐπιγύση παρήγορον βάλσαμον εἰς τὴν βαρυαλγούσαν καρδίαν αὐτοῦ και μετὰ μακρὰν σκοτόμιαν νὰ ἴδῃ τέλος τὸ φῶς τῆς σελήνης τῆ μεσολαδῆσει τοῦ ἐξῆς ἀπροόπτου γεγονότος). Ἡ τοῦ ἀργιδεσμοφύλακος γυνὴ καλουμένη Ζώρα κατελήφθη ὑπὸ πυρετοῦ και δυσπεψίας, ὃ δὲ σύζυγος αὐτῆς κατέφυγε προχείρως εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ καθειργμένου ὁκτορος (Δόκτωρ ἐκαλεῖτο ὑπὸ τῶν Ἀράβων ὁ Φιλιππίδης θεωρούμενος ἰατρός. Μετὰ ἰδὺο δὲ ἡμέρας ἀναλαβοῦσα ἢ καλὴ Ζώρα πείθει τὸν σύζυγόν τῆς νὰ ἐξαγάγῃ τὸν Φιλιππίδην ἐπὶ μικρὸν τῆ ἑσπέρα ἐκείνη, πανσελήνω ὄσση, εἰς τὸν διάδρομον τῆς εἰρκτῆς. Εὐνόητον νῦν ὅποια ὑπῆρξεν ἢ ἐκπληξίς διὰ τὸν δεσμώτην, ὅστις ἀτενίσας αἰφνης πρὸς τὰ ἄνω και ἰδὼν εἰς τὸ ἀντικρὺ τ' οὐρανοῦ μέρος πλησιφαῖ τὸν δίσκον τῆς σελήνης ἀπέτεινε πρὸς αὐτὴν κατανυκτικώτατα τοὺς δε τοὺς λόγους:

«Θεὰ ἐγερασίνου, σύντροφε τῆς νυκτός, σύ, ἢ ὑπεράνω τῶν νεφῶν ὑψοῦσα τὴν κεφαλὴν σου, βαδίζεις κατὰ τοὺς πανσόφους νόμους τοῦ Δημιουργοῦ τὴν τεταγμένην σοι τροχίαν και εἰς πᾶν σου βῆμα διαχέεις θωπευτικῶς τὸ ἐπάργυρόν σου φῶς οὕτως ὥστε και τ' ἀμαυρὰ λαμπρύνεις και τὰ διαυγῆ στιλπνότερα καθίστας, μεταδίδουσα εἰς αὐτὰ τὸ χρῶμα σου. Πλὴν και τοὺς ἐν σκότει καθειργμένους δὲν παρορᾷς, ἀλλὰ πέμπεις ἐκ τοῦ ὑψους σου τὸ γαληνιαῖον σου φῶς πρὸς παρηγορίαν τῆς τεθλιμμένης ψυχῆς των. Καταβαίνεις και ὁ ἀργυρόχρους δίσκος σου φαίνεται ὅτι λούεται εἰς τοῦ ὀρίζοντος τὴν ὄχθην. Δύεις και ἢ νῦξ, ὡσεὶ πενθοῦσα, καλύπτεται.» δι' ἀστερώδους μέλανος πέπλου.» «Ἡ θεὰ σου, ὦ σελήνη, ἀναμνηνῆσκει με τὸ ἄσμα, ὅπερ ἔψαλλον ἢ ἥρωική γενεὰ τοῦ 1821, ὅτ' ἐπολέμει ὑπὲρ ἐλευθερίας.

... Τὸ ἄσμα τοῦτο, μεθαρώσας συμφώνως πρὸς τὰ παθήματα μου, θὰ ἄδω συνεχῶς ἐν τῇ εἰρκτῇ μου. Τοῦτο σοὶ ἐμπιστεύομαι. Ὅταν διαβῆς ἄνωθεν τοῦ Ἀστεως τῆς Παλλάδος, τοῦ Δαιμονίου πτολιέθρου, στήθι, ὦ ἐγερασίνου, και ἀπάγγελον αὐτὸ ὡς ὑστατόν μου ἀποχαιρετισμόν.»

—Και ἤρχισεν ὁ πολύτλας δεσμώτης ν' ἄδῃ μελαγχολικῶς ὡδὲ πῶς,

«Λαμπρός ποτε φωσφόρος τῶν νυκτῶν ἐφώτιζεν εἰρκτὰς τὰς θρικαλέας Κ' ἐκεὶ πιστῶς τὸν ὄρκον μου τηρῶν ἔψαλλον με ἐλπίδας νέας

Ἔ Ζέφυροι γοργοὶ πετᾶτ' εὐθὺς Μηνύσατε ἔς τὴν φίλιν μου Ἑλλάδα Διὰ τὴν δόξαν σου πατρίς (δὶς) Πάσχω ἐδῶ ἐν τῇ Σαχάρῳ.

Τὸ θάρρος μου τηρῶ καρτερικῶς Καὶ ἀγρυπνῶ μ' ἀλύσεις δεδεμένος Ἡ νῦξ ὡς χρόνος περᾶ μαρτυρικῶς Πλὴν ἄδω καιπερ δεσμευμένος.

ὦ Ζέφυροι κ.λ.π. Ὁ ἥλιος τῆς αὐριον ἰδοῦ Στιγμὰς μοὶ φέρει ἴσως τὰς λουισθίας Δὲν τρέμω πλὴν πρὸ τέλους μου θρικτοῦ ὑπὲρ πατρίδος και ἐλευθερίας

ὦ Ζέφυροι θερμοί... πετᾶτ' εὐθὺς Μηνύσατε ἔς τὴν φίλιν μου Ἑλλάδα Διὰ τὴν δόξαν σου, πατρίς (δὶς) Ἐνήσκω ἐδῶ ἐν τῇ Σαχάρῳ.»

Γ. Νικολαΐδης.

Τὸ ἄσμα τοῦτο ἐγράφη κατὰ τὴν ἐξαγγελίαν αὐτοῦ τοῦ Φιλιππίδου ὑπὸ τῶν διακεκριμένων μουσικοδιδασκάλων κ. κ. Ἀ. Σάιλερ και Ἀ. Τσικνοπούλου, — ὑπὸ μὲν τοῦ πρώτου δι' εὐρωπαϊκῶν, ὑπὸ δὲ τοῦ δευτέρου διὰ βυζαντινῶν χαρακτηρῶν, — και δημοσιεύεται ἐν ἰδιαιτέρῳ τεύχει λίαν προσεχῶς μετὰ τῆς παρασημαντικῆς, ὅπως οἱ ἔρασαι τῆς τε εὐρωπαϊκῆς και ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς ἄδωσιν αὐτὸ ἀπαράλλακτα ὡς ὑπὸ τοῦ μελοποιήσαντος ἐψάλη ἐν Φεζάν.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΦΕΙΔΙΑ

Ἄργὸ μένει πλεῖα τοῦ Φειδία τὸ χέρι. Δὲν ἀπλώνει στ' ἀγαλμά του τὴ σμίλη, Λευκὴ σάρκα θὲ ρ' ἀγγίξῃ μαχαίρη κ' ἢ Θεὰ φωνὲς θὰ βγάλῃ ἀπ' τὰ χεῖλη.

Μὲ τὸν πλάστην τὸ πλάσμα συνωμίλει εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν ὀνείρων ποῦ ξέρει. Μά, τοῦ φαύλου κόσμου οἱ γλῶσσαις ἄν σκόλοιοι ἀλυκτοῖν, φαρμακεύουνε τ' ἀγέρι.

Λυσασαμένη ἢ ζήλεια τὸ Φειδία σέρνει, ἄν κακοῦργο στὰ δεσμὰ και ἄν κλέφτη. ὦ, φωτιά, πῶς ἀπ' τὰ οὐράντζα δὲν πέφτει!

Ὁ τεργίτης μόνος στὸ χῶμα γέρνει μεσ' στῆς φυλακῆς του τ' ἀγριο σκοτιδι ὄν πουλάκι δαγκωμένο ἀπὸ φεῖδι!

Χρῖστος Βαζλέντης.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ ΠΡΟΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΙΝ ΤΟΥ ΠΕΡΟΝΟΣΠΟΡΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ

K. L. SAVASTANO

Καθηγητὴν τῆς δενδροκομίας τῆς ἐν Portici Ἀνωτέρας Βασιλικῆς Γεωργικῆς Σχολῆς.

(συνέχεια)

Πῶς καταπολεμᾶται ὁ περονόσπορος.

Μέχρι σήμερον δὲν κατορθώθη ἀκόμη νὰ καταστρέφηται ὁ περονόσπορος, ὅταν εὐρίσκηται ἐντὸς τοῦ φυτοῦ και ἴσως, δυσκόλως τοῦτο νὰ κατορθωθῆ. Ὄστε δὲν μένει παρὰ νὰ καταπολεμηθῆ τὸ παράσιτον τοῦτο πρὶν εἰσελθῆ εἰς τὸ φυτόν.

Διακρίνομεν λοιπὸν δύο περιόδους.

1η. Ὅταν ἀρχίσουν νὰ βλαστάνουν οἱ σπόροι τοῦ περονόσπορου και εἶνε ἔτοιμοι νὰ εἰσελθουν εἰς τοὺς ἰστούς τοῦ φύλλου.

2η. Ὅταν ὁ περονόσπορος ἀναπτυχθεὶς τελείως ἐντὸς τοῦ φυτοῦ, ἀποστέλλει ἐκ τῆς κάτω ἐπιφανείας τοῦ φύλλου τὰ λευκὰ ἐκείνα νήματα (κηλίδας) τὰ φέροντα τοὺς σπόρους.

Τώρα, ἂν θελήσωμεν, κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην, νὰ καταστρέψωμεν τὰ νήματα τὰ φέροντα τὸν σπόρον, δηλαδή τὸ μέρος τοῦ περονόσπορου ποῦ εἶνε ἐξω τοῦ φύλλου τῆς ἀμπέλου, δὲν θὰ καταστρέψωμεν συγγρόνως και τὸν ἐντὸς τοῦ φυτοῦ περονόσπορον. Τοιοῦτοτρόπως θὰ συνέβαιεν ὅ,τι, ἐὰν ἠθελῶμεν νὰ ἐξολοθρεύσωμεν π. χ. τὴν ἀγριάδα, ἀποκόπτοντες τὰ φύλλα ἢ τὸ στέλεχος αὐτῆς, χωρὶς νὰ βγάλωμεν και ἀπομακρύνωμεν διας τὰς ρίζας τῆς ἐκ τοῦ ἄγρου. Τὸ τοιοῦτον προφανῶς θὰ ἦτο ματαιοπονία.

Ὄστε και ὁ περονόσπορος, ἵνα καταστραφῆ πρέπει νὰ καταπολεμηθῆ ὅταν προσπαθῆ νὰ εἰσελθῆ εἰς τὸ φυτόν, ἢτοι ἀπὸ τὴν ρίζαν.

Μόλις ὁ ἀμπελοργὸς παρατηρήσῃ εἰς μερικὰ φύλλα τῆς ἀμπέλου τοῦ τὴν ἀσθένειαν στάρτην δὲν ἔχει παρὰ νὰ προβῆ ἀμέσως εἰς τὸ θειάρισμα και θὰ εἶνε βέβαιος, ὅτι ἐνίκησε τὴν ἀρρώστιαν. Ἄν ὅμως ἀντὶ τῆς στάρτης παρατηρήσῃ τὸν περονόσπορον, πρέπει ἀμέσως νὰ προβῆ εἰς τὸ ράντισμα ὀλοκλήρου τῆς ἀμπέλου, ὅπως περιορίσῃ τὴν ἀσθένειαν ἢ ὅποια εἰσήλθε πλέον μέσα στο φυτόν και εἶνε ἀδύνατον νὰ καταστραφῆ.

Ὅθεν πρὸς καταπολέμησιν τοῦ περονόσπορου πρέπει νὰ ραντίσωμεν προκαταβολικῶς. Ὅστις τῶν ἀμπελοργῶν δὲν πείθεται περὶ τῆς ἀληθείας ταύτης, δὲν θὰ δυνηθῆ ποτὲ ἀποτελεσματικῶς νὰ καταπολεμήσῃ τὸν περονόσπορον.

Τὸ ράντισμα πρέπει νὰ γίνεταί κατ' ἔτος.

Ἐὰν ἀμπελοργὸς τις ἠκολούθησεν εὐφυῶς και μετὰ προσοχῆς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ περονόσπορου ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, δύναται νὰ ἐφαρμόξῃ τὰ προληπτικὰ ραντίσματα, ὅταν τὸ ἔτος εἶνε εὐνοϊκὸν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ περονόσπορου, δηλαδή ὑγρὸν, ἢ νὰ μετριάξῃ ταῦτα κατὰ τὰ μᾶλλον ξηρὰ ἔτη. Πρέπει ἐν τούτοις νὰ εἶνε πεπεισμένος, ὅτι ὁ παρ' ἡμῖν ἐγκλιματισθεὶς πλέον περονόσπορος

εἶνε ἐχθρὸς τῆς ἀμπέλου, ὅστις καιροφυλακτεῖ, εὐνοϊκοὺς ὅρους ἀναπτύξεως, ὅπερ δύναται νὰ συμβῆ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ὅπως ἐπιπέση κατ' αὐτῆς. Ὀλίγα δὲ ὥραι ἀρκούν, ὅπως οἱ σπῆροι τοῦ βλαστήσουν και εἰσελθουν εἰς τοὺς ἰστούς τοῦ φύλλου τῆς. Τὸν μεγαλῆτερον κίνδυνον τοῦ περονόσπορου διατρέχομεν, σχεδὸν πάντοτε τὴν ἀνοιξιν, διότι οὐχὶ σπανίως, ἔχομεν καιρὸν ὑγρὸν και θερμόν, ἐὰν πνέουν οἱ ἄνεμοι λίβαε ἢ σιρόκος. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, δηλαδή τὴν ἀνοιξιν, οὔτος προσβάλλει, κατὰ προτίμησιν τὰ τσαμπιά, ὡς τὰ τρυφερώτερα μέρη τῆς ἀμπέλου, ματαίωνων ὀλοκλήρον τὴν συγκομιδὴν.

Ὅφείλομεν λοιπὸν γάρῃ τῆς ἀμπελοργίας μας, νὰ προσθέσωμεν ἀτυχῶς εἰς τὰς ὑπαρξούσας δαπάνας τῆς καλλιέργειας τῆς ἀμπέλου και ἐκείνας διὰ τὴν κατ' ἔτος καταπολέμησιν τοῦ περονόσπορου..

Ὁ Βορδιγάλιος πολτός και οἱ ψεκαστῆρες.

Τὸ φάρμακον, ὅπερ μέχρι τοῦδε ἀπέβη μᾶλλον ἀποτελεσματικὸν κατὰ τοῦ περονόσπορου εἶνε ὁ Βορδιγάλιος πολτός, ἢτοι ὕδωρ περιέχον ἐν διαλύσει μικρὰν ποσότητα θεϊκοῦ χαλκοῦ καινῶς γαλαζόπετρας ἢ ἀλογόπετρας και ἀσβέστου.

Ἐκτὸς τοῦ φαρμάκου τούτου πολλὰ ἄλλα ὑπεδείχθησαν μᾶλλον διὰ κερδοσκοπίαν. Ταῦτα δὲν πρέπει τις εὐπίστων ν' ἀποδέχεται ἢ ἀδιστάκτως ν' ἀπορρίπτῃ, ἀλλὰ νὰ δοκιμάξῃ πρότερον αὐτὰ εἰς μικρὰν ποσότητα. Διάφοροι εἶνε οἱ κατὰ τοῦ περονόσπορου ψεκαστῆρες.

Ὁ γαλλικὸς τοῦ Β. Βερμορέλ, τοῦ ὁποίου εἰκόνα παραθέτομεν, ἀποδεικνύεται ὁ τελειότερος. Τὸ σύστημα

τοῦτο τοῦ ψεκαστῆρος ἐπιτυχῶς παρ' ἡμῖν ἀπομιμοῦνται οἱ ἐν Πάτραις ἀδελφοὶ Π. Πραπόπουλοι. Συνέπεσε νὰ ἴδωμεν ψεκαστῆρας τῶν ἀδελφῶν κ. Γιαννακοπούλων ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως, λειτουργούντας διὰ περισσοτέρου πεπεισμένου ἀέρος. Τοῦ συστήματος τούτου οἱ ψεκαστῆρες εἶνε μᾶλλον κατάλληλοι διὰ δένδρα. Ἐχει δὲ ὑποδειχθῆ τὸ σύστημα τοῦτο ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς Γεωργικῆς Ἐντομολογίας τῆς Βασιλικῆς Ἀνωτέρας Γεωργικῆς Σχολῆς τοῦ Πόρτιτσι κ. Ἀντωνίου Μπερλέζε πρὸς

* Βλέπε περὶ Κοκκοειδῶν τῶν Ἑσπεριοειδῶν φυλλάδιόν μου (Βιβλιοπωλεῖον Ἑστίας.)

τούς αδελφούς κ.κ. Ἀρμάνδον καὶ Ἀγγελον Δέλ Τάλλια βιομηχάνους, διὰ τὰ ραντίσματα ψωριόντων δένδρων, διὰ πιττελείνης, ἐντομοκτόνου ὑπὸ τοῦ εἰρημένου καθη-
γητοῦ ἐπινοηθέντος.

Ὁ θεϊκὸς χαλκὸς καὶ ἡ ἄσβεστος.

Ὁ θεϊκὸς χαλκὸς πρέπει νὰ εἶνε καθαρὸς, δηλαδὴ νὰ μὴ περιέχῃ ξένας ὕλας. Ὁ σχετικῶς καθαρὸς ἔχει ωραίους λάμποντας κρυστάλλους κυανοῦ χρώματος. Δύ-
νεται δὲ νὰ νοθευθῇ δια θεϊκοῦ σιδήρου, ὅστις ἔχει χροῖμα ὑποπράσινον. Ὁ θεϊκὸς χαλκὸς δέον νὰ ἀγορά-
ζηται ἐπ' ἐγγυήσει, ὅτι εἶνε καθαρὸς. Ἡ ἄσβεστος πρέ-
πει ὡσαύτως νὰ εἶνε καθαρὰ καὶ εἰ δυνατόν πρὸ μὴνός
ἐσβεσμένη.

Παρασκευὴ βορδιγαλλίου πολτοῦ.

Εἰς κάδδην ἢ εἰς δοχεῖον χάλκινον χωρητικότητος
100 ὀκάδων ὕδατος διαλύομεν 2 ὀκάδ. θεϊκοῦ χαλκοῦ
προσθετόντες καὶ 1 ὀκ. ἐσβεσμένης ἀσβέστου.

Κατὰ πρῶτον, χάριν εὐκολίας, διαλύομεν τὸν θεϊκὸν
χαλκὸν εἰς 5 ἢ 6 ὀκ. ὕδατος, τὸ ὅποιον λαμβάνομεν ἐκ
τοῦ ὄλου ποσοῦ, δῆλα δὴ ἐκ τῆς κάδδης. Τὸ ὕδωρ τοῦτο
θερμαίνομεν διὰ τὴν ταχύτεραν διάλυσιν τῆς γαλιόλε-
τρας εἰς ἀγγεῖον χάλκινον ἢ πήλινον, ἀλλ' ἐσθῆν ἀλοι-
φωμένον καὶ οὐδέποτε σιδηροῦν. Κατόπιν παρασκευάζο-
μεν τὴν διάλυσιν τῆς ἐσβεσμένης ἀσβέστου ἢ μᾶλλον τὸ
ἀσβεστόγαλα εἰς οἰονδήποτε ἀγγεῖον, χωρὶς νὰ θερμάνω-
μεν τὸ ὕδωρ, τὸ ὅποιον πάλιν προμηθευόμεθα ἐκ τῆς κά-
δδης δηλ. ἐκ τοῦ ὄλου ποσοῦ τῶν 100 ὀκάδων. Καλὸν
εἶνε τὸ ἀσβεστόγαλα νὰ διέρχεται πρότερον ἀπὸ παντὶ
ἀραιῶς ὑφασμένου. Ἦδη τὰ πάντα εἶνε ἔτοιμα. Χύνομεν
εἰς τὴν κάδδην πρῶτον τὴν διάλυσιν τοῦ θεϊκοῦ χαλκοῦ
καὶ ὕστερον τὸ ἀσβεστόγαλα, ἀναδεύοντες συγχρόνως τὸ
ὄλον ὑγρὸν. Τὸ σημεῖον τοῦτο εἶνε σπουδαῖον. Ἄν δὲν
διατηρηθῇ ἡ τάξις αὕτη ἐπέρχεται διάφορον ἀποτελε-
σμα. Μετὰ ταῦτα ἀφιεμένου τοῦ ὑγροῦ ἐν ἡρεμίᾳ ἡ ἄ-
σβεστος κατακαθίζεται καὶ τότε, ἐὰν τὸ ὑγρὸν εἶνε
πολὺ κυανοῦν προστίθεται ἀκόμη ἀνάλογον ἀσβεστόγαλα.
Κατὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ ραντίσματος καλὸν εἶνε νὰ δο-
νεῖται τὸ δοχεῖον τῆς ἀντίλας ἢ τοὶ ὀ ψεκάστῃ, ἵνα τα-
ράσσηται ὁ βορδιγαλλίος πολτός, ὅστις καλὸν εἶνε νὰ
παρασκευάζεται ἀπ' ἐσπέρας, ἐὰν πρόκειται νὰ χρησι-
μοποιηθῇ τὴν ἐπομένην πρωΐαν. Δύναται δὲ νὰ διατη-
ρηθῇ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας. Καθ' ὃν χρόνον πληροῦμεν τὸν
ψεκάστῃρα διὰ βορδιγαλλίου πολτοῦ φροντίζομεν, ὥστε
οὗτος νὰ ταράσσηται πρὶν καλῶς καὶ νὰ διέρχεται διὰ
τῆς ἀνωθεν τοῦ μηχανήματος τούτου εὐρισκομένης κρι-
σάρας.

Τοιοιούτρόπως οἱ τυχόν εἰς τὸν πολτὸν ἀναμιχθέν-
τες διὰ τῆς ἀσβέστου μικροὶ χάλικες ἐξάγονται καὶ δὲν
καταστρέφεται ὁ ψεκάστῃρ.

Λέγοντες βορδιγαλλίον πολτὸν 1]2ἢ 12—0)ο ἐννοοῦ-
μεν, ὅτι 100 ὀκ. ὕδατος περιέχουν ἐν διαλύσει 1]2 ἢ
1—2 ὀκ. θεϊκοῦ χαλκοῦ.

Πότε πρέπει νὰ ραντίζομεν.

Τὸ πρῶτον ράντισμα ἐνεργεῖται κυρίως ὅταν ἡ ἀμ-
πελος θγάλη 3—4 φύλλα, ὁπότε κατὰ φυσικὸν λόγον ὁ
βορδιγαλλίος πολτός πρέπει νὰ εἶνε ἀσθενέστερος, ἢ τοὶ
1]2 ο)ο, διαλύσει 1 ο)ο δυνατόν νὰ βλάψῃ τὰ πρῶτα
φύλλα τῆς ἀμπέλου, ὡς ἔνθα τρυφερά.

Τὸ δεύτερον ράντισμα δυνάμεθα νὰ κάμωμεν μετὰ
20—25 ἡμέρας δῆλα δὴ πρὸ τῆς ἀνθίσεως ἢ κατὰ τὰς
παραμονὰς αὐτῆς, διὰ διαλύσεως 3]4 ἢ 1 ο)ο. Τὰ δύο

ταῦτα ραντίσματα εἶνε ἀπαραίτητα. Πρὸ τοῦ πρώτου
ραντίσματος ἢ μᾶλλον κατὰ τὴν βλάστησιν θειαφιζομεν
τὴν ἀμπελον πρὸς καταπολέμησιν τῆς στάγτης, καθ'
ὅσον εἶνε γνωστὸν, ὅτι ὁ περονόσπορος δὲν καταπολεμᾶ-
ται διὰ τοῦ θεῖου. Τὸ τρίτον ράντισμα διὰ διαλύσεως 1
ἢ 1 1]2 ο)ο, γίνεται μετὰ τὴν ἀνθίσιν, ἀναλόγως τῆς
χροῖας καὶ τῆς τοποθεσίας.

Εἶνε κάποτε ἀναγκαῖον, κατὰ τὰ πολὺ ὑγρὰ ἔτη, νὰ
κάμωμεν οὐχὶ μόνον τὸ τρίτον τοῦτο ράντισμα ἀλλὰ καὶ
τέταρτον καὶ πέμπτον, ὅπως θὰ συνέβαινε διὰ τὰς ἐπὶ
πεδιάδων ἢ κοιλάδων πεφυτευμένας ἀμπέλους. Ἐν-
νοεῖται, ὅτι κατὰ τὰ ξηρὰ ἔτη ραντίζομεν ὀλιγωτέρας
φορὰς τὰς ἀμπέλους καὶ μάλιστα τὰς ἐπὶ εὐξέρων το-
ποθεσιῶν εὐρισκομένας.

Ἐὰν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀνθίσεως τῆς ἀμπέλου
ὁ καιρὸς εἶνε κατ' ἐξοχὴν εὐνοϊκὸς διὰ τὸν περονόσπορον
δύναται τις νὰ θειαφίσῃ αὐτὴν διὰ θεῖου περιέχοντος
3 ο)ο τριμμένου θεϊκοῦ χαλκοῦ. Βεβαίως ἡ θειώσις αὐ-
τῆ δὲν ἐνεργεῖ τόσον δραστηρίως κατὰ τοῦ περονόσπορου,
ὅσον ὁ βορδιγαλλίος πολτός, τὸν ὅποιον δὲν δυνάμεθα νὰ
μεταχειρισθῶμεν τώρα, χάριν τῆς ἀνοβολίας. Εἰς τὰς
πολὺ ὑγρὰς τοποθεσίας, κατ' ἀνάγκη ραντίζομεν καὶ κατὰ
τὸ τέλος τοῦ θέρους ἢ ἀρχῆς φθινοπώρου τὰς ἀμπέλους,
τῶν ὁποίων αἱ σταφυλαὶ προωρίσθησαν δι' οἶνον. Τὸ
ἐν τοιαύτῃ ὁμως ἐποχῇ γεγόμενον ράντισμα μετριάξει
τὴν ποιότητα τοῦ οἴνου. Πλὴν ὅταν ἐπίκειται βροχὴ
εὐνοήτων ὅτι τὸ ράντισμα ἀναβάλλεται ἕως οὐ ἐπέλθῃ
εὐδία. Περαιῶν τὰς συντόμους ταύτας ὁδηγίας, συνι-
στᾷ, ἵνα τὰ ραντίσματα γίνωνται κατ' ἔτος πρὸ τῆς ἐμ-
φανίσεως τοῦ περονόσπορου καὶ εἰ δυνατόν ὑπ' ὄλων
συγχρόνως τῶν ἀμπελοφυγῶν.

Αλέξ. Ν. Γεωργακόπουλος

(Γεωπόνος τοῦ Ἐφηβείου Ἀδερῶφ).

Ο ΝΑΥΤΗΣ

Παρὰ τὸν αἰγιαλόν, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐκτεταμένης
ἀκτῆς ἠνεψήθη κολπίσκος, ἐντὸς δὲ αὐτοῦ ὁ ἀφρὸς τῶν
κυμάτων ἐκτείνεται ἐπὶ τῆς κιτρίνης ἄμμου. Ὀλίγη μα-
κρὰν σωρὸς ἐρυθρῶν κεράμων περιβάλλει μικρὰν τινα ὄχ-
θην, ἐκκλησίαν κατηρειπωμένην, ὀλίγη μακρότερον ὁδὸς
τις ἄγει εἰς τὸν πύργον μύλου τινός· εἴτα φαίνεται τὸ
λευκόριον ἀνάχωμα, εἴτα θανικὸς τύμβος, ἀκολουθεῖ
τάφρος στρογγύλος, ὡς κύπελλον, ἐκεῖ δὲ χλοάζει καὶ ἀν-
θει δασύλλιον ὅπου κατὰ τὸ φθινόπωρον συλλέγονται λε-
πτοκάρυα.

Ἐπὶ τῆς ἀκτῆς ἔτρεχον πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν τρεῖς παι-
δες διαφόρων οἰκογενειῶν ἢ Ἄννα Δῆ, ἡ ὠραιότερα τοῦ
χωρίου, ὁ Φίλιππος Ῥῆ, ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ μιλωθροῦ
καὶ ὁ Ἐνώχ Ἄρδεν, υἱὸς ἀξέστου ναύτου ἀπορρανευθείς,
κατόπιν ναυαγίου. Οὗτοι ἔπαιζον ἐν τῷ μέσῳ παντο-
ειδῶν λειψάνων παρὰ τὴν ὄχθην ἐσκορπισμένων, ἐν τῷ
μέσῳ βαρέων δεμάτων σχοινίων, μελανῶν ἀλιευτικῶν δι-
κτύων, ἀγκυρῶν ἐσκαριασμένων καὶ λέμβων εἰς τὴν ξη-
ρὰν ἀνεικυσμένων. Διὰ τῆς ἄμμου ἤγειρον οἰκοδομή-
ματα, ἅτινα τὸ κύμα ἐν τῷ ἄμα συμπάρευρε, καθ' ἑκά-
στην δὲ παρὰ τοὺς σκοπέλους οἱ μικροὶ αὐτῶν πόδες ἐξά-
ραττον ἴχνη, ἅτινα τὴν ἐπιούσαν τὸ κύμα ἐξήλειπεν.

Εἰς τοὺς πρόποδας τῶν σκοπέλων ὑπῆρχε στενὸν σπή-
λαιον, ἐνθα ἐτέροντο ὑποκρινομένοι μικρὰν οἰκογένειαν.
Ἐνίοτε ὁ οἰκογενειάρχης ἦτο ὁ Ἐνώχ, ἄλλοτε ὁ Φίλιπ-

πος, ἀλλ' ἡ Ἄννα ἔμενε πάντοτε οἰκοδέσποινα. Μόνον
ὁ Ἐνώχ ἐνίοτε εἶχε τὴν ἀξίωσιν νὰ τηρῇ τὴν κυριαρχί-
αν του ἐπὶ ὀλόκληρον ἐβδομάδα.

—Ἴδου τὸ σπῆτι μου—ἔλεγε, καὶ ἰδοὺ ἡ γυναικούλα
μου.

—Εἶνε ἡ ἀράδα μου—ἐπανελάμβανεν ὁ Φίλιππος.
—ὁ καθένας μὲ τὴν σειράν του.

Ἐὰν δὲ διεπληκτίζοντο, ὁ ἰσχυρώτερος ἐνίκα καὶ οἱ
γλαυκοὶ ὀφθαλμοὶ τοῦ Φιλίππου ἐπληροῦντο δακρύων, ἐν
τῇ ἀνισχυρῷ δὲ ὀργῇ του ἀνέκραζεν—Ἐνώχ σὲ μισῶ!
Τότε ἡ Ἄννα ἔκλαιε καὶ αὕτη ἐξορκίζουσα αὐτοὺς νὰ μὴ
ἐρίζωσι καὶ τοὺς ἐθεθαίου, ὅτι ἤθελε νὰ ἦνε σύζυγος ἀμ-
φοτέρων. Ὅταν ὁμως ἐξηφανίσθη ἡ ῥοδόχρους τῆς νη-
πιότητος ἠώς, ὅταν οἱ δύο σύντροφοι ἤσθάνθησαν τὴν θέρ-
μην τοῦ ἡλίου τῆς ζωῆς, ἀμφοτέροι ἔτι μᾶλλον ἠγάπησαν
τὴν παιδίσκη. Ὁ Ἐνώχ ἐξέφραζε μεγαλοφῶνως τὸν
ἔρωτά του, ὁ δὲ Φίλιππος δὲν ἐτόλμα νὰ τὸν ἐκδηλώσῃ.
Ἡ Ἄννα πρὸς τὸν Φίλιππον ἐφέρετο μᾶλλον γλυκεῖα ἢ
πρὸς τὸν ἀντεραστὴν του καὶ ἐν τούτοις ἐν ἀγνοίᾳ τῆς
ἠγάπα τὸν Ἐνώχ. Ἄλλ' ἐὰν ὁ Ἐνώχ τὴν ἠρώτα, ἐὰν
ἠγάπα τὸν Φίλιππον καὶ αὕτη ἀρνητικῶς τῷ ἀπεκρίνετο,
ὁ Ἐνώχ τῇ ὠμίλει ἀκαταπαύστως περὶ τῶν τολημῶν
σχεδίων του. Τῇ ἔλεγεν ὅτι ἐζήτηε διὰ τῆς ἐργασίας του
νὰ ἐπισωρεύσῃ χρήματα, νὰ προμηθευθῇ λέμβον καὶ νὰ
κατασκευάσῃ κομψὴν τινα ἐστίαν εἰς τὴν Ἄνναν του.

Πράγματι ἔθεσε τὸν σκοπὸν του εἰς ἐνέργειαν οὕτως
ὥστε ταχέως παρὰ τὴν ὄχθην εἰς ἀπόστασιν πολλῶν λευ-
γῶν ἀνεφέρτετο ὡς ὁ τολημώτερος, ὁ εὐδαιμονέστερος, καὶ
ὁ μᾶλλον πεπειραμένους τῶν ἀλιέων. Ὑπηρετῶν ἐπὶ πλοίου
ἐμπορικοῦ, τρίς εἶχε διασώσει ἀνθρωπίνους ὑπάρξεις ἐκ τῆς
φοβεραῆς ὀρμῆς τῶν ὠκεανείων κυμάτων. Εἰς πάντας ὁ
Ἐνώχ ἤρσεκε καὶ δὲν ἦτο εἰσέτι 20ετής, ὅτε ἦτο κύριος
λέμβου καὶ εἶχε τακτοποιήσει μικρὰν οἰκίαν, τερπνὴν ὡς
φωλαεάν.

Ἐσπέραν τινα τοῦ φθινοπώρου οἱ δύο οὔτοι ἐπο-
ρεύοντο εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους συλλέγοντες λεπτοκά-
ρυα. Ὁ Φίλιππος ἐπιστρέψας τότε εἰς τὸν ἀσθενῆ του
πατέρα μετέβη πρὸς αὐτοὺς ὀλίγον βραδύτερον, ὅταν δι'
ἀφίκετο εἰς τὸ ἄκρον τῆς παραλίας, ἐκεῖ ἐνθα ἐσχημάτι-
ζον τοῖχον οἱ συμπλεγμένοι κλαδίσκοι, εἶδε τὸν Ἐνώχ,
ὅστις πρὸ τῶν ποδῶν τῆς Ἄννης ἐκράτει εἰς τὴν χεῖρά
του τὴν ἰδικὴν τῆς. Εἰς τοὺς φαιολεύκους ὀφθαλμούς
τοῦ Ἐνώχ, ἐπὶ τοῦ ὀρειχαλκίνοῦ προσώπου του ἠκτι-
νοβολοῖ εἰδὸς τι ἱεροῦ πυρός ὁμοιάζοντος πρὸς πῦρ βω-
μοῦ. Εἰς τὰ βλέμματα τοῦ ἔρωτος ναύτου καὶ εἰς τὰ
τῆς ἐρωμένης του ὁ Φίλιππος ἀνέγνω τὴν καταδίκην
του. Εἶδε στενάζων τὰς δύο κείνας κεφαλὰς νὰ προσεγ-
γίζωσιν ἀλλήλας καὶ ἀπεσῶρθη εἰς τὴν σκίαν, ὡς πτη-
νὸν πληγωθὲν, ἐξαφανισθεῖς εἰς τὸ βάθος τοῦ δάσους.
Ἐκεῖ, ἐν μικρῷ διαστήματι ἀντήχουν αἱ εὐθυμοὶ λέξεις,
οὗτος δὲ χωρὶς οὐδεὶς νὰ τὸν ἴδῃ, διήλθε στιγμῆς θλιβε-
ράς, εἴτα δ' ἀνεχώρησε φέρων ἐπὶ τῆς καρδίας κενὸν ὀ-
δυνηρόν.

Ἐκεῖνοι συνεζεύχθησαν, οἱ κώδωνες ἤγουν χαρμοσύ-
νης, χαρμοσύνως παρήλθον τὰ ἔτη, ἑπτὰ ἔτη εὐδαιμο-
νίας, ὑγείας, εὐθυμερίας, ἀμοιβαίας ἀγάπης, ἐντίμου
ἐργασίας. Μετὰ ταῦτα ἐγεννήθησαν τὰ τέκνα καὶ πρὸ
πάντων μία κόρη.

Εἰς τὸν πρῶτον κλαυθμηρισμὸν τοῦ βρέφους, ὁ Ἐνώχ
ᾤμωσεν εἰς αὐτὸν νὰ ἐξοικονομήσῃ ἐπιμελῶς ἐκ τῶν
ὠφελειῶν του, ὅπως τὸ ἐπιχαρὶ τοῦτο πλάσμα τύχῃ ἀ-
γωγῆς καλητέρας τῆς τῶν γονέων του. Μετὰ δύο ἔτη
ἠσθάνθη ὁμοίαν κενοδοξίαν ἐπὶ τῇ ἀποκτήσει ἀρρενος,
ὅπερ κατέστη τὸ εἶδωλον τοῦ οἴκου του. Ὁ λευκὸς ἴπ-

πος τοῦ Ἐνώχ, ἡ ἀλιεῖα του, κεκλεισμένη ἐντὸς καλά-
θου ἀποπνέοντος τὴν δριμείαν τῆς θαλάσσης ὁσμήν, τὸ
ἡλιοπαῖς μέτωπόν του, ἦσαν γνώστὰ οὐ μόνον εἰς τὸ
διασταύρωμα τῆς ἀγορᾶς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς πόρως σκιε-
ρὰς δειροστοιχίας καὶ εἰς τοὺς ἐπὶ τῶν θυρῶν γαγγυμ-
μένους λεοντιδεῖς καὶ μέχρι τοῦ πυργίσκου τοῦ μονήρους
φρουρίου, ὅπου ὁ Ἐνώχ ἐκόμιζε τοὺς ἰχθύς.

Εἴτα, καθὼς τὰ πάντα μεταβάλλονται, μετεβλήθη
καὶ ὁ βίος τοῦ νεαροῦ ναύτου. Εἰς ἀπόστασιν δέκα λευ-
γῶν πρὸς βορρᾶν ὑπῆρχε λιμὴν, ἐνθα ὁ Ἐνώχ μετέβαινε
ὅτε μὲν διὰ ξηρᾶς, ὅτε δὲ διὰ θαλάσσης. Ἐκεῖ ἡμέραν
τινὰ ἐπέσεν ἐκ τοῦ ἰσοῦ τοῦ πλοίου καὶ τὸν μετέφερον
εἰς τὴν οἰκίαν ἔχοντα τεθλασμένον τὸν βραχίονα. Ἐνῷ
ὑπέφερον εἰσέτι, ἡ σύζυγος του ἐγέννησε καχεκτικὸν ἄρ-
ρεν. Ἄλλος τις ἀλιεὺς τὸν ἀνεπλήρωσεν ἐν τῷ μικρῷ
του ἐμπορίῳ, τοῦ ἀφήρησε τὸν ἐπιούσιον ἄρτον, οὗτος δὲ
ἐν τῇ καταναγκαστικῇ ἀρχῇ του κατελήφθη ὑπὸ ζοφε-
ρῶν σκέψεων. Ἐν νυκτερινῷ παραληρήματι εἶδε τὰ τέ-
κνα του καταδεδικασμένα νὰ ζωσῖν ἐν ἀθλιότητι καὶ τὴν
προσφιλῆ του σύζυγον ἠναγκασμένην νὰ ἐπαιτῇ.

—Ὡ Θεέ! ἐφώνησεν οὗτος ἐν τῇ λύπῃ του, ὅτι
καὶ ἂν συμβῇ σῶσον αὐτὰ ἀπὸ τὸ δυστύχημα.

Ἐνῷ προσήυετο, ἄλλος πλοίαρχος ἀκούσας τὰ δεινὰ
του μετέβη εἰς ἐπίσκεψίν του, γνωρίζων δὲ καὶ ἐκτιμῶν
αὐτόν, τῷ προσέφερε τὴν θέσιν ὑποναυκλήρου ἐν τῷ πλοίῳ
του, ὅπερ μετ' ὀλίγας ἐβδομάδας ἐπρόκειτο ν' ἀπέλθῃ διὰ
τὴν Κίαν. Ἐπρέπεν οὗτος ν' ἀπέλθῃ. Ὑπελείποντο
εἰσέτι ἐβδομάδες τινεὶ διὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ πλοίου,
πλὴν ἠδύνατο οὗτος ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης νὰ δεχθῇ
τὴν θέσιν ταύτην; Ὁ Ἐνώχ ἐσκέφθη ὅτι ἡ πρότασις
ἀνταπεκρίνετο κατ' εὐτυχὴ συγκυρίαν εἰς τὰς παρακλήσεις
του καὶ εἰς πάντα συγκατετέθη.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ δυστυχία του δὲν τῷ
ἐφάνη πλέον ἢ ὡς ἐλαφρὸν νέφος διερχόμενον τοῦ ἡλίου.
Οὐχ ἦττον μετὰ τὸν ἀτόπλον αὐτοῦ τί θ' ἀπεγίνετο ἡ
σύζυγος καὶ τὰ τέκνα του; Ἐκαμε τοὺς ὑπολογισμούς
του καὶ ἐσκέφθη, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐκποιήσῃ τὴν λέμβον
του, τὴν ὁποῖαν τόσον ἠγάπα. Ποσάκις μετ' αὐτῆς ἀν-
τεμετώπισε τὴν ὁρμὴν τῶν κυμάτων! Τὴν ἐγνωρίζεν ὡς
ὁ ἵππευς τὸν ἵππον του καὶ ὁμως ἀνάγκη νὰ τὴν ἐκποιήσῃ.

Διὰ τοῦ ἀντιτίμου τῆς πωλῆσεως ταύτης θὰ ἦνοιγεν
ἐργαστήριον εἰς τὴν Ἄνναν του, θὰ ἐπρομηθεύετο πρὸς
πώλησιν ποσότητα ἐμπορευμάτων, ἀναγκαιοῦντων εἰς
τοὺς ναύτας καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν. Τότε ἡ Ἄννα ἐν
τῇ ἀπουσίᾳ του θὰ συνετῆρει τὴν οἰκογενεῖαν καὶ αὐτὸς
θὰ ὑπεβάλλετο εἰς οἰκονομίαν κατὰ τὸν πλοῦν τοῦτον
καὶ τοὺς ἐπομένους.

Μετὰ ταῦτα θὰ ἐγίνετο ἰδιοκτήτης μεγάλου πλοίου,
θὰ ἐπορίζετο μεγάλα κέρδη. θὰ ἐξησφάλιζε τὴν τύχην
του διὰ τῆς καλῆς ἀγωγῆς τῶν τέκνων του, θὰ ἐζῆ ἐν
εἰρήνῃ ἐν μέσῳ τῆς οἰκογενείας του. Οὕτως ἀπεφάσισεν
ὁ καλὸς ναύτης. Ἡ σύζυγος του ὀλίγον ὠχρὰ ἦλθε πρὸς
αὐτόν καὶ τῷ ἔθεσεν εἰς τὰς ἀγκάλας διὰ χαρμοσύνου
φωνῆς τὸ ἀσθενὲς βρέφος, ὅπερ ἡ ἰδίᾳ ἐθλόαζεν! Ὁ
Ἐνώχ τὸ ἐθώπευσεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, τὸ ἐ-
βαλεν εἰς τὰς χεῖράς του καὶ οὐδὲν εἶπεν. Ἦθελε νὰ πε-
ριμελῆν τὴν ἐπαύριον.

Τὴν ἐπαύριον ἡ Ἄννα κατὰ πρῶτην φορὰν ἀπ' ὅτου
ἔφερε τὸν νυμφικὸν δακτύλιον, κατεπολέμησε τὴν ἀπόφα-
σιν τοῦ σύζυγου τῆς. Διὰ τῶν δακρύων, διὰ τῶν παρα-
κλήσεων, διὰ τῶν ἀλγεινῶν φιλημάτων προσεπάθει νὰ
τὸν μεταπειθῇ. Τῷ ἔλεγεν ὅτι ὁ πλοῦς οὗτος θ' ἀπέβαι-
νεν ὀλέθριος, τὸν ἰκέτευε νὰ παραιτηθῇ τούτου, χάριν
αὐτῆς, χάριν τῶν τέκνων των. Μάταια προσπάθειαι,

πράγματι χάριν αὐτῆς καὶ τῶν τέκνων τῶν ἐπέμενον εἰς τὴν ἀπόφασίν του καὶ τὴν ἐξεπλήρωσε.

Πρὸ παντὸς ἄλλου ἠγόρασε τὰ ἐμπορεύματα καὶ τὰ τροφίμα, ἀπερ ἤθελε ν' ἀφήσῃ εἰς τὴν Ἄνναν, ὅπως δὲ τὰ φυλάξῃ ἐπιμελῶς διηυθέτησεν ὁ ἴδιος τὰς ἀνγκαιούσας θήκας. Μεχρὶ τῆς στιγμῆς τῆς ἀναχωρήσεως ἀντήχουν ἐν τῷ οἰκίσκῳ οἱ κτύποι τοῦ πελέκεως, τῆς σφύρας καὶ τοῦ πρίονος. Ἐφαίνεται δὲ εἰς τὴν ταλαιπώρον, ὅτι ἠτοιμάζετο τὸ φέρετρόν της. Ὄταν τὰ πράγματα ἐτέθησαν ὅλα ἐν τάξει, ὁ Ἐνώχ ὅστις μέχρὶ τῆς τελευταίας στιγμῆς ἤθελε νὰ ἐργασθῇ διὰ τὴν Ἄνναν, ἐκοιμήθη βαθέως, κατὰ δὲ τὴν πρωίαν, καθ' ἣν ἔμελλε ν' ἀπέλθῃ, ἠγέρθη εὐχαριστημένος καὶ εὐθαρσής. Εἰς πάντας τοὺς φόβους τῆς Ἄννης ἀπῆντα δι' εὐθύμου μειδιάματος. Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ ἦτο θεοσεβής, γονυπετήσας πρὸ τοῦ σταυροῦ ἐκείνου, ἐφ' οὗ ὁ Θεός, γίνεται ἀνθρωπος καὶ ὁ ἀνθρώπος Θεὸς ἐπεκαλέσθη τὴν θείαν εὐλογίαν ὑπὲρ τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων του δι' ὅ,τι δῆποτε καὶ ἂν τῷ συνέβαινε.

Μετὰ ταῦτα :

— Ἄννα, εἶπε, μὲ τὴν χάρι τοῦ Θεοῦ αὐτὸ τὸ ταξιίδι θὰ εἶνε ὠφέλιμον εἰς ὄλους μας. Φύλαξέ μου τὴν καρδιά σου πιστὰ καὶ φύλαξε τὴν ἀγάπην ἕως τὸ σπίτι μας, θὰ γυρίσω, γυναϊκά μου, χωρὶς νὰ γνωρίζῃς πότε.

Καὶ λιχνίζων ἠδέως τὸ νεογενές :

— Θεέ, προσέθηκε, εὐλόγει τὸ ἀδύνατο αὐτὸ πλάσμα ποῦ ἀγαπῶ ἴσα-ἴσα γιὰ τὴν ἀδυναμία του. Εἰς τὴν ἐπιστροφή μου θὰ τὸ βάλω εἰς τὰ γόνατά μου καὶ θὰ διασκεδάζω μὲ ταῖς ἱστορίαις ποῦ θὰ τοῦ λέγω τῶν μακρινῶν τόπων. Καὶ σύ, Ἄννα, ἔχε θάρρος.

Οὗτος τοσοῦτον ἠλπίζεν, ὥστε ἡ Ἄννα ἐπίσης ἠθέλησε νὰ ἐλπίσῃ. Ἄλλ' ὅταν μετὰ σοβαροῦ ὕφους ἐν τῇ ναυτικῇ αὐτοῦ διαλέκτῳ ἤρχισεν ὀμιλῶν περὶ τῆς θείας Προνοίας καὶ τῆς πίστεως, ἦν πρέπει τις ν' ἀναθέτῃ εἰς τὸν Θεόν, αὐτὴ ἔστη ἀκροαζομένη, καὶ τέλος τῷ εἶπεν :

— Ἐνώχ, εἶσαι ἀνθρώπος μὲ ἰοῦ, πρόβλεπε ὅ,τι θέλεις, ἐγὼ ξεύρω πῶς δὲν θὰ σὲ ἰδῶ πλεῖα.

— Κι' ἐγὼ, ἐπανελαβεν οὗτος θὰ σὲ ξαναιδῶ. Τὸ πλοῖό μου θὰ περάσῃ μία ἡμέρα μπροστὰ ἀπὸ τὸ σπίτι μας, θὰ πάρῃς τηλεσκόπιο, θὰ μὲ ξανοίξῃς καὶ θὰ γελάσῃς γιὰ τοὺς φόβους σου.

Ὄταν δὲ ἦλθεν ἡ στιγμή τοῦ χωρισμοῦ,

— Ἄννα, εἶπεν, ἀγαπητῇ μου Ἄννα, ἔχε θάρρος, φρόντιζε γιὰ τὰ παιδιά μας, πρόσεχε τὴ φτωχὴ οἰκογένειά μας, μὴ φοβᾶσαι γιὰ μέ, καὶ ἂν φοβᾶσαι, λέγε εἰς τὸ Θεὸ τὴν προσευχὴ σου... Ἐκεῖ εἶνε τὸ πλεῖο ἀσφαλίσμένο λιμάνι. Ὁ Θεὸς δὲν εἶνε ἀκόμη καὶ στήν ἀκρὴ τῆς Ἀνατολῆς; Πηγαίνοντας ἐκεῖ δὲν θὰ χωρίσουμε ἀπὸ αὐτόν. Ἡ θάλασσα εἶνε ἰδική του, αὐτὸς τὴν ἔπλασε.

Μετὰ τὰς λέξεις ταύτας ἠγέρθη, ἔσφιγγεν ἐπὶ τοῦ στήθους τὴν τρέμουσαν σύζυγόν του, ἐνηγκαλίσθη τὰ δύο μεγαλειτέρα τέκνα του καὶ ὅταν ἤθελε νὰ ἐγείρῃ τὸ ἀσθενὲς βρέφος, ὅπερ ἐκοιμάτο, καθότι εἶχε διέλθῃ ὀλόκληρον νύκτα πυρετώδους ἀγωνίας.

— Ὁχι, εἶπεν ὁ Ἐνώχ ἀσπαζόμενος αὐτὸ ἐν τῇ κοιτίδι του, ὄχι μὴ τὸ ζυπνήσῃς, ἔτσι μικρὸ δὲν θὰ ἔμπορῇ νὰ θυμηθῇ αὐτὸν τὸν ὕστερο χωρισμό.

Τότε ἡ Ἄννα ἀποκόψασα τὸν ἀπὸ τοῦ μετώπου τοῦ ταλαιπώρου βρέφους βόστριχον τὸν προσέφερεν εἰς τὸν Ἐνώχ, οὗτος δὲ λαβὼν αὐτόν καὶ ἐν βίᾳ περισυλλέξας τὴν πενιχρὰν ἀποσκευὴν του καὶ ἀποχαιρετίσας ὑστάτην φορὰν διὰ τῆς χειρὸς, ἀπῆλθε.

Διὰ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν τὸ πλοῖον ἔμελλε νὰ διέλθῃ ἀπὸ τὸ χωρίον, ἡ Ἄννα ἐδανείσθη τηλεσκόπιον, ἀλλ' εἰς

μάτην. Εἶτε διότι δὲν ἠδύνατο καλῶς νὰ τὸ κατευθύνῃ εἰς τὸ σημεῖον, εἶτε διότι ὁ ὀφθαλμὸς ἦτο κάθυγρος, εἶτε διότι ἡ χεὶρ τῆς ἔτρεμεν, δὲν εἶδεν ἐκεῖνον τὸν ὅποιον ἐζήτηι. Καὶ ὅμως οὗτος εὐρίσκετο ἐπὶ τοῦ καταστρώματος σεῖον τὸ ρινόμακρόν του.

Ἡ Ἄννα ἠκολούθησε διὰ τοῦ βλέμματος τὸ πλοῖον μέχρις οὗ ἐξηφανίσθη καὶ τὸ τελευταῖόν του ἱστῖον, εἶτα δ' ἔκλαυσε.

Ἐκ τοῦ ἀγγλικῷ

(Ἔπεται συνέχεια).

Ἀγγέλλεται ἐν Κωνσταντινουπόλει ἡ ἔκδοσις ἱστορικῆς καὶ κριτικῆς μονογραφίας περὶ τῆς ἱστορικωτάτης μονῆς τοῦ Δαφνίου, ἐνὸς τῶν πολυτιμωτέρων κειμηλίων τοῦ Βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ, ἐκ τῶν ὀλίγων ἄτινα διεσώθησαν ἐκ τοῦ χρόνου καὶ τῶν ἐχθρικῶν ἐπιδρομῶν.

Ἡ μονὴ τοῦ Δαφνίου ἔχει περιλαμπρὸν ἱστορίαν, καὶ ἀποτελεῖ πραγματικὸν μνημεῖον, ἐφάμιλλον τῶν ἀθανάτων τῆς ἀρχαιότητος.

Τὸ ἔργον συνταχθὲν παρὰ τοῦ κ. Σπανοῦδῃ ἀγγέλλεται ἐκτάκτου σοβαρότητος καὶ πολῦτιμον, θ' ἀποτελέσῃ δὲ μετὰ τῆς μελέτης τοῦ Μιλλὲ τὴν ἐβδόμην τελείαν βιογραφίαν ἐνός τῶν θαυμασίων λειψάνων τῆς χριστιανικῆς ἀρχαιολογίας. Τὸ ἔργον τοῦ κ. Σπανοῦδῃ θὰ κοσμῶσιν εἰκόνες καὶ τοπογραφικοὶ πίνακες ἐν Παρισίοις κατεργασθέντες.

ΑΔΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

κ. Ν. Μαργαρίτην, Πύλον. Ἐπιστολήν σας δὲν ἐλάβομεν δυστυχῶς. Παραγγελθέντα ἐπισκεπτήρια ἀπεστάλησαν—κ. Ν. Μαργέλλον. Εὐχαριστοῦμεν δι' εὐγενῆ προσφορὰν σας· συμμορφώθητε ἐπιστολῇ μας—κ. Καββαδιαν. Ταῦγάμιον. Ἐπιστολή σας ἐλήφθη· σας ἐγράψαμεν καὶ ἀναμένομεν ὁδηγίας σας—κ. Δ. Κρεμέζην, Λάρισαν. Σὰς ἐγράψαμεν καὶ ἐλπίζομεν πολλὰ ἐκ τῆς εὐγενοῦς ὑποστηριξέως σας—κ. Γ. Νικολάου, Πάτρας. Περιμένομεν ρεκλάμαν καταστήματός σας—κ. Ν. Ἀστ. Ρέθυμον. Φύλλον ἀνελλιπῶς στέλλεται. Παραγγελία σας ἐξετελέσθησαν· ὁ Χρ. Β. εἶνε ἀμελής, ἀλλ' ὄχι ἐπιλήσμων.—κ. Γ. Μάνεσην, Κοντοβάζαιναν. Ζητήσατε ἐπιστολήν ἐκ τοῦ αὐτόθι ταχυδρομείου.—κ. Ν. Λογοθέτην, Πύργον. Καὶ πρὸς ὑμᾶς ἐγράψαμεν πρὸ καιροῦ.—κ. Γ. Π. Αἴγιον. Ἀκατάλληλον.—κ. Δ. Πόθον, Ζάκυνθον. Ἡ συνδρομὴ εἶνε προπληρωτέα. Μετάφρασις τοῦ Δὲν Κιχώτου δὲν εὐρίσκεται.

Τὴν ἀντιπροσωπείαν τῆς «Ἀττικῆς Ἰριδος» εὐγενῶς ἀνεδέχθησαν οἱ κάτωθι κύριοι.

Ἐν Χαλδικίῳ ὁ κ. Δημ. Λ. Στεφάνου.

Ἐν Ἄρτῃ οἱ ἀδελφοὶ Α. Καζαντζῆ.

Ἐν Ἀγχιιάλῳ ὁ κ. Γεώργ. Τσακίρης.

Ἐν Βάρνῃ ὁ κ. Ε. Ξανθόπουλος.

Ἐν Γιουργέβῳ ὁ κ. Γεώργ. Φουρναράκης.

Ἐν Βουκουρεστίῳ ὁ κ. Εὐστ. Γ. Γαλάττης.

Ἐν Κωνσταντῖνᾳ ὁ κ. Νικ. Δημητρακάκης.

Ἐν Τούλτσᾳ ὁ κ. Γεώργ. Κοντόπουλος.

Ἐν Ὀδησσῷ ὁ κ. Ἄνδρ. Β. Κουμαριανός.

Ἐν Κορθίῳ Ἄνδρου ὁ κ. Δημ. Πανταζῆς.

Ἐν Τίνῳ ὁ κ. Ματθαῖος Μ. Ἀρκαλίδης.

Ἐν Λαρίσῃ ὁ κ. Δημ. Κρεμέζης.

Ν. Μαργέλλος Γεν. ἀντιπρόσωπος ἐν Πελοποννήσῳ.